

Libamõte: sulgeda ülikoolid

Maiki Udam

haridusministeeriumi kõrghariduse
talituse juhataja

Eesti Päevalehes on korduvalt kahtluse alla seatud erakõrgkoolidest saadava hariduse tase. Seejuures ei ole unustatud haridusministeeriumile selle väidetavalt tegemata tööd ja vastutustundetust meelde tuletada.

Esimeste, 1989. aastal asutatud erakõrgkoolide – Eesti Humanitaarinstituudi ja Kõrgema Kommertsikooli – sihiks oli pakuda alternatiivi kõrgharidusele tollal autoritaarsetes riigiülikoolides. Arenev turumajandus andis uute erakoolide asutamiseks veelgi hoogu juurde.

Praegu tegutseb meil 19 erakõrgkooli. Nende loomise põhjused ja eesmärgid on kindlasti teised kui kümme aastat tagasi. Et mitte kvantiteedi ja kvaliteedi suhet päris käest lasta, on haridusministeerium pidevalt karmistanud nõudeid koolitusloa taotlejatele. Koolitusloa saamiseks tuleb esitada kõrgharidusstandardile vastavad õppekavad, kooli põhikiri ja arengukava. Kõigilt õppejõududelt peab olema kirjalik kinnitus, et nad asuvad tööle uues kõrgkoolis. Samuti nõutakse õppe- ja materiaalse vahendite kirjeldust.

Koolitusluba annab kõrgkoolile õiguse alustada koolitamist vastava õppekava järgi. Nagu autojuhiluba ei taga, et selle omanik kunagi avariid ei tee, ei anna aga ka koolitusluba kindlust, et koolil ei teki vähemalt nelja aasta jooksul probleeme.

Akrediteerimine ehk tegelik kvaliteedikontroll, võib toimuda olenevalt õppekava pikkusest alles kaks - kolm aastat pärast koolitusloa andmist. Seega võtavad paari esimese aasta tudengid endale tõepoolest teatud riski. Nad õpivad õppekava järgi, mis on heaks kiidetud, kuid ei ole teada, kuidas kõik praktikas sujub. Üliõpilane, kes õpib positiivselt akrediteeritud õppekava järgi, võib olla kindel, et tema lõpudokumenti edasiõppimisel või tööle asumisel tunnustatakse.

Ent negatiivne akrediteerimisotsus võib osaks saada ka avalik-õiguslike ülikoolide õppekavadele. Kui haridusministeerium sulgeks kõik “nõuetele mittevastavad kõrgkoolid”, ei olekski Eestis võimalik kõrgharidust omandada, sest igas ülikoolis leidub puudusi. Neile on tähelepanu juhtinud ka õppekavade hindamises osalenud väliseksperdid.

Haridusministeerium püüab kahan-dada tudengikandidaadi riski sattuda kehva kooli. Samuti tunneb enamik koolitusloa saanud kõrgkooli vastutust oma üliõpilaste ees. Ei oleks aga siiski liiast, kui ka kõrgkooli astuja ise tunneks huvi, mis teda õpingute kestel ja valitud kooli lõpetamise järel ees ootab.